

Paula Kossack
Lena Lundkvist

Mötesanteckningar från möte med användarrådet för befolkning, demografi och utbildning 3 maj 2018

Närvarande:

Eskil Wadensjö, Stockholms universitet, ordförande
Björn Öckert, IFAU
Niklas Karlsson, Universitetskanslersämbetet
Christina Sandström, Skolverket
Marcus Gry, Socialdepartementet (ersätter Elisa Baroni)
Petter Danielsson, Finansdepartementet (ersätter Jonas Norlin)
Karin Lundström, Arbetsmarknadsdepartementet
Mattias Sjöstrand, Utbildningsdepartementet
Björn Andersson, Sveriges Kommuner och Landsting (ersätter Mona Friedell)
Marie Lindquist, Myndigheten för yrkeshögskolan

Från SCB:

Petra Otterblad Olausson, BV/LEDN
Maj Eriksson Gothe, BV/PI
Marie Lidéus, BV/BE
Katarina Wizell, BV/UA
Paula Kossack, BV/UA, sekreterare
Lena Lundkvist, BV/PI, sekreterare
Sara Frankl, RM/LEDN (punkt 5)

Frånvarande

Stella Rössborn, Barnombudsmannen
Karin Berglind, Arbetsförmedlingen
Petter Holmgren, MUCF

1 **Mötet öppnas, godkännande av dagordning samt mötesanteckningar från föregående möte**

Ordföranden förklarade mötet öppnat och hälsade välkomna. Ingen hade något tillägg till dagordningen, som därmed godkändes liksom mötesanteckningarna från föregående möte.

2 **Presentationsrunda**

En kort presentationsrunda hölls. Arbetsförmedlingen har avlagt sig posten som ledamot i användarrådet från och med detta möte.

3 SCB-frågor

Petra Otterblad Olausson berättade om SCB:s verksamhet och angelägna frågor för avdelningen för Befolkning och välfärd.

- Uppdragen har minskat något i volym. Ungefär en fjärdedel av uppdragsverksamheten är uppdrag åt andra statistikansvariga myndigheter och dessa prioriteras före uppdrag från andra kunder.
- Så som andra myndigheter har SCB krav på sig att öka produktiviteten. De senaste åren har produktiviteten i snitt ökat med 3-4 procent.
- SCB har haft i uppdrag att omlokalisera vissa funktioner från Stockholm till Örebro med målet att en större del av verksamheten ska utföras från Örebro. Ca 100 medarbetare i Sthlm har berörts (stab och administration, IT, datainsamling). Totalt har 8 personer bytt arbetsställe till Örebro och 32 personer har blivit uppsagda. Inför omlokaliseringen var det osäkert om vi skulle hinna bemanna upp i den takt som krävdes i Örebro, men det har gått bra. Det har inte blivit några allvarliga konsekvenser för statistikproduktionen.
- En effekt av avtal med extern leverantör som jobbar med datainsamling till arbetskraftsundersökningen AKU är att det blir övertalighet på SCB:s insamlingsavdelning, främst bland fältintervjuarna.
- Planer för 2018:
 - Förbereda för att ta emot kontrolluppgifter varje månad. Månadsvisa kontrolluppgifter ska så småningom ersätta de årsvisa kontrolluppgifterna i statistikproduktionen. De månatliga kontrolluppgifterna öppnar därutöver upp för nya analyser. Arbetet kommer att påbörjas 2019.
 - SCB har fått ansvar för ny officiell statistik: folkhögskolan och eftergymnasiala yrkesutbildningar. Statistik ska publiceras från 2019.
 - Den externa leverantören för datainsamling av AKU-data har hittills stått för 20 procent av alla insamling. Från maj ökas andelen till 50 procent. Det pågår en diskussion om att ytterligare utöka leverantörens andel. SCB genomförde en pilotomgång med den externa leverantören inför upphandlingen. Piloten föll väl ut och därefter beslutades att gå vidare. Den externa leverantörens förmåga att leverera fler svar på kortare tid säger också något om oss själva, därav översyn av insamlingsavdelningen.
En ledamot undrar vad det beror på att leverantören är bättre. Svaret är att vi tror att leverantören har en annan flexibilitet vad gäller personalen och t.ex. när personalen jobbar än vad SCB har.
En ledamot påpekade vikten av att urvalet till leverantören måste vara slumpmässig om deras arbete ska kunna utvärderas. Annars skulle de bättre resultaten kunna bero

på att leverantören fått ett "lättare" urval där svarsbenägenheten är högre. Svaret är att vi tror att det är slumpmässigt, men att de har blivit lite sämre.

En ledamot undrar om svarsfrekvens i andra länder. Svaret är att det ser väldigt olika ut i de nordiska länderna. I Norge ville man digitalisera insamlingen av statistik om hushållens utgifter (HUT). Men nu har HUT:en nedprioriteras där. En ledamot tycker att vi borde kunna lära oss av de andra nordiska länderna och deras erfarenheter och misstag.

- Budgetunderlaget
 - I budgetunderlaget har vi begärt mer anslagspengar för att kunna framställa mer öppna data än hittills. Med det menar vi statistik som vi i dag tar fram åt kunder, men där vi ser ett allmänintresse och där vi tror att statistiken borde spridas fritt. Omställningen måste dock ske kontrollerat då vi idag får en stor del av våra intäkter från uppdrag. Först ut är företagsregistret som idag är en helt uppdragsfinansierad produkt.
 - En del av den sociala statistiken regleras genom en europeisk ramlag där det bland annat regleras vilken statistik vi har lagkrav på oss att leverera. Vi vill inte att det regleras hur uppgifterna ska samlas in (inputsamordning) utan vilka resultat som ska levereras (outputsamordning). Men vi har inte lyckats så väl med det, vilket har lett till detaljerade krav i insamlingen. En del förändringar kan vi fixa själva genom omprioriteringar/effektiviseringar, andra är inte aktuella ännu och vissa förändringar behöver vi finansiering för.
 - En census ska genomföras 2021. Tidigare har vi fått särskild finansiering, vilket också behövs 2021. Så som förra gången blir censusen registerbaserad, trots det blir det mycket arbete.
- Prioriterade områden i vår plan
 - Fortsätta att minska bortfallet i urvalsundersökningar (projekt kring kombinerad insamling, HUT, ULF/SILC) och en mer ändamålsenlig datainsamling
 - Granskningsprocessen ska effektiviseras.
 - Förbättrad tillgänglighet och mer öppna data.
 - Det pågår mycket arbete med att förbereda inför dataskyddsförordningen (GDPR) som börjar gälla den 25 maj 2018. Några aktiviteter är:
 - Registerutdrag ska kunna lämnas ut elektroniskt.
 - Projekt om att minska användning av personnummer och ersätta personnummer med löpnummer.
 - Arkivering och gallring samt dokumentation. För flera välanvända register har vi inte satt någon tidsgräns för arkivering.
 - En ledamot undrar om vi tror att GDPR kommer påverka viljan att lämna uppgifter negativt och om

vi i så fall kommer bygga upp beredskap för det?
Det kan bli mer frågor till uppgiftslämnarservice.
Svaret är att om lagstiftningen uppmärksammas så
kanske fler personer börjar fundera över det nu,
men det är svårt att veta.

- Arbete pågår med en översyn av standarden Socioekonomiskt index SEI. Den är utvecklad för många decennier sedan och blir allt svårare att använda. Arbete pågår där vi överväger vad vi ska göra. Standarden ska uppdateras i samarbete med SOFI.

4 Återkoppling från föregående möte och uppföljning av SCB:s planering för 2018

Enheten för befolkning och ekonomisk välfärd

Planering för 2018

- Enheten består av två enheter som slagits ihop och är ny från årsskiftet. Det är en bred enhet med många olika delar. Publiceringar sker varje vecka, då mycket statistik är månads-/kvartalsvis.
- De större utvecklingsprojekten är arbetet med HUT, tidsanvändningsstudien och hushållens förmögenheter.
- Enheten hanterar ett stort uppdrag om registerdata för integration som omfattar statistik på nationell och på kommunnivå men även på stadsdelar. Statistiken uppdateras flera gånger under året beroende på när de olika uppgifterna är klara.
- Enheten ansvarar också för ett uppdrag om statistik på låg geografisk nivå, t.ex. för att belysa segregation (se punkt 5 på dagordningen). Detta uppdrag är likt uppdraget om registerdata för integration. Statistikens budskap blir kraftfullt när statistik presenteras på karta. En ledamot undrar om statistik om segregation kommer finnas i statistikdatabasen SSD. Svaret är att det är oklart just nu, då vi inte kommit så långt. Nu har vi redovisat uppdraget till Regeringskansliet och väntar på beslut från dem.
- Inom jämställdhetsstatistiken tas en ny fickbok "På tal om kvinnor och män" fram. Den kommer att tryckas och kan beställas. Det finns också en temaingång Jämställdhet på webbplatsen som ska uppdateras, bland annat ska fler indikatorer läggas till.
- Den 9 maj publiceras statistik om cirkulär migration där man kan följa personer som rör sig mellan olika länder över en längre tidsperiod.
- En ledamot önskar få den nya regionala indelningen DeSO (demografiska statistikområden) presenterad på ett kommande användarådsmöte. Information önskas om hur de är konstruerade. Förstudien och slutrapporten om vilken regional indelning som ska användas för att belysa segregation skickas med minnesanteckningarna.

Återkoppling från förra mötet

- På förra användarrådsmötet kom flera frågor som rör olika register. Ett förslag är att bjuda in personer som arbetar med registret över totalbefolkningen RTB eller Utbildningsregistret UREG till nästa möte.
- Samordningsnummer. Arbetet att koppla ihop dossiernummer (Migrationsverket) och personnummer har stannat av på grund av juridiska problem. Migrationsverket kan inte dela information med SCB förrän asylsökande är folkbokförda.
- Uppgifter om flyktingar. Statistik efterfrågades om var flyktingar bor innan de kommer till Sverige, då vi idag bara har uppgift om födelseland. Denna uppgift skulle vara relevant då den kan ha påverkan på t.ex. utbildningsnivå.
- Övertäckning RTB: En fråga kom upp om vilket samarbete vi har med Skatteverket. Vi har ett löpande samarbete med Skatteverket, SKL och Lantmäteriet om folkbokföring. Vi byter även information med Skatteverket för att få bättre koll på övertäckningen i registret. Användning av övertäckningsvariabeln i statistiken: Det är ett ställningstagande från SCB att inte tala om faktisk övertäckning utan enbart om risk för övertäckning.
En ledamot framförde att det förekommer förseningar i folkbokföringen vid utflyttning från Sverige. Det kan leda till konstigheter i inkomststatistiken och det kan påverka olika yrkesgrupper olika mycket. Det kan vara värt att utreda igen. Det handlar inte bara om utrikes födda utan även svenskfödda som arbetar utomlands kortare/längre tid.

Prognosinstitutet

Planering för 2018

- Prognosinstitutet har nyligen publicerat en ny befolkningsframskrivningen.
- Med hjälp av användarna har enheten gjort en utvärdering av Trender och prognoser och Arbetskraftsbarometern. Det är en utmaning att möta de olika behov som finns, både i innehåll och i presentationsform. Vad gäller Trender och prognoser är det en pedagogisk utmaning att beskriva hur vi gör nulägesanalysen. En annan utmaning är att fånga yrkeshögskolan i den nuvarande prognosmodellen - dels då utbildningsgrupperna är för grova för utbildningsformen, dels eftersom yrkeshögskolan till sin karaktär inte är långsiktig i dimensioneringen av olika utbildningsgrupper utan ska anpassas efter kortsiktiga behov.
- Enheten arbetar med en temarapport om matchning på arbetsmarknaden. Statistiken kommer att redovisas uppdelad på kön, ålder och inrikes/utrikes födda.
- Enheten kommer att publicera en sysselsättningsprognos i år.
- Det pågår en förstudie om digitaliseringens påverkan på efterfrågan och hur digitaliseringen ska hanteras i prognoser över arbetsmarknadens behov av arbetskraft.
- Enheten arbetar med en integrationsrapport som ska publiceras i november och i år handlar om inträdet på arbetsmarknaden.

- Därutöver har enheten bistått Riksrevisionen som gör översyn av prognosverksamhet hos alla myndigheter.
- En ledamot undrade om det finns nordisk integrationsstatistik. Svaret är att Nordiska ministerrådet ansvarar för finansieringen av sådan statistik. Det finns en databas i Danmark och för cirka ett år sedan publicerades en rapport av Danmark.
- En ledamot frågar om statistik om gränspendlare där Danmark och Norge inte längre vill dela uppgifter med Sverige. Svaret är att Danmark och Norge stoppar utlämnandet till Sverige eftersom den svenska offentlighetsprincipen innebär att uppgifterna måste lämnas vidare till andra (som uppfyller sekretesskraven), vilket inte är acceptabelt för Danmark och Norge. I Danmark och Norge kan statistikbyråerna på ett annat sätt styra exakt vilka som får tillgång till data och vad de får göra med det. Vi kan inte styra vilka offentliga organisationer vi lämnar uppgifter till så länge de uppfyller de lagliga kraven. Enbart vid utlämnande till privata med förbehåll kan vi styra användning och spridning av uppgifterna. Diskussioner pågår nu mellan statistikbyråerna om hur man kan lösa situationen, diskussionen förs på gd-nivå.

Återkoppling från förra mötet

- I rapporten "Det demografiskt delade Sverige" används två olika regionala indelningar: Landsdelar (3 regioner) och en gruppering av SKL:s kommungrupper från 2017.

Enhetsen för statistik om utbildning och arbete

Planering för 2018 (enkät- och registerstudier)

- En enkätundersökning genomförs om doktorsexaminerades villkor på arbetsmarknaden. Ett användarmöte hölls den 3 maj och mycket synpunkter kom in. Enkäten ska genomföras under hösten och resultaten publiceras under våren 2019.
- Enhetsen arbetar även med en enkätundersökning om högutbildade utrikes födda som ska belysa dessa personers utbildning och arbete. Studien är en uppföljning av en tidigare studie. Publicering är planerad till våren 2019.
- Under hösten ska en registerstudie om karriärbyten publiceras. Studien tas fram i samarbete med Prognosinstitutet.
- Vi arbetar med en historisk bok med utbildningsstatistik, där ambitionen var att publicera under hösten, men istället blir det sannolikt under våren 2019. Vi har fått synpunkter att det vore bra med inte bara en rapport utan att allt fanns i SSD. Vi vill gå så långt tillbaka det går. Rapporten ska inte tryckas, så att vi kan bygga ut den på ett enkelt sätt.
- En registerstudie om likvärdig utbildning ska genomföras med fokus på komvux och folkhögskolan. Studien ska svara på om vuxenutbildningen fyller en kompensatorisk funktion samt vilka deltagarna är, hur de klarat grund- och gymnasieskolan och vad som händer efter komvux respektive folkhögskolan.

- Arbete med undersökningen om vuxnas färdigheter PIACC pågår. Undersökningen är styrd av OECD och avser befolkningen i åldern 16-65 och deras räkne-, läs- och problemlösningsförmåga. År 2020 ska ett test genomföras, år 2021 genomförs den skarpa insamlingen. Undersökningen ska genomföras som besöksintervjuer. I testomgången testas gåvor på olika nivåer (kontrollerad experiment). Undersökningen kostar totalt sett cirka 70 miljoner och den finansieras av Utbildningsdepartementet och Arbetsmarknadsdepartementet. En ledamot undrar om det kan bli en sned fördelning med olika gåvor, kanske svarar de i större utsträckning som värderar belöning högre? Svaret är att vi ska göra en bortfallsanalys på detta och skicka till OECD. Norge har jobbat med gåvor och det har funkade bra. Förhoppningsvis får vi just fler svar från de vi annars tappar, det vill säga främst lågutbildade.

Återkoppling från förra mötet

- Utbildning från hemlandet i Utbildningsregistret. Det totala bortfallet i registret är lågt, men det är högst i gruppen utrikes födda. Utrikes födda i åldern 20-59 år utan uppgift om högsta utbildning och som invandrat de senaste åren får en enkät ("invandrarenkäten") där de ska svara på frågor om deras högsta utbildning. Det finns dock problem med sjunkande svarsfrekvenser över tid - 2017 var svarsfrekvensen endast 40 procent. Täckningen är bäst bland utrikes födda som kommit till Sverige som flyktingar eller anhöriga till flyktingar, exempelvis är bortfallet för personer födda i Syrien endast 3 procent. Täckningen är sämst bland EU-medborgaren och från andra länder med många arbetskraftsinvandrare som t.ex. Kina och Indien. För flyktingar får vi dessutom uppgifter från Arbetsförmedlingen, i den senaste undersökningsomgången användes dessa uppgifter och vi behövde inte skicka ut enkäter till alla. Det innebar också att svarsfrekvensen sjönk ännu mer jämfört med tidigare år, då de grupper som varit duktiga på att svara på enkäten föll bort. Osäkerhet råder kring hur vi ska motivera dem som är kvar att svara. En ledamot påpekar att det vore bra om Skatteverket kunde samla in uppgift om högsta utbildning i samband med folkbokföringen. Sådana diskussioner pågår mellan SCB och Skatteverket, men Skatteverket avser inte att samla in denna uppgift, då de inte har någon användning för den.
- Utbildning av inrikes födda som utbildar sig utomlands. Idag får vi bara information om utbildningar utomlands om personen ansöker om legitimation samt om utbildningen valideras av UHR. En ledamot lyfter att detta leder till underrapportering av utbildning. Centrala studiestödsnämnden CSN har information om vilka som får studiemedel för utlandsstudier och CSN borde kunna samla in om de tagit examen (högsta utbildning). Problemet kan bli större över tid.
- Statistikansvar studieförbunden. Diskussioner med Utbildningsdepartementet om finansiering och ansvar har förts. Kanske kommer det i budgetpropositionen i höst. Det som behöver redas ut är finansieringen.

- Officiell statistik om övergång från gymnasieskolan till yrkeshögskolan. Officiell statistik ska publiceras i maj (www.scb.se/uf0542).
- SUN. Arbetsförmedlingen använder en annan indelning i utbildningsnivåer än den som används vid statistikredovisning av SCB. Nivåerna kommer inte att ändras i den reviderade SUN-klassifikationen, men om Arbetsförmedlingen kodar mer detaljerad kan deras statistik redovisas på samma sätt som SCB:s. En ledamot framför att Arbetsförmedlingen inte prioriterar detta, trots att önskemål framförts. De vill inte lägga en än större arbetsbörda på handläggarna. Förslag till reviderad SUN-klassifikationen kommer snart skickas på remiss. Se mer på SCB:s hemsida <http://www.scb.se/dokumentation/klassifikationer-och-standarder/svensk-utbildningsnomenklatur-sun/>. Den nya klassifikationen ska gälla från 2019, men ska ändå kallas SUN 2020. Anpassningar i utbildningsregistret ska göras 2019/2020.

Övrig återkoppling från förra mötet

- Önskemål om statistik om etablering inom olika yrken samt inträdesålder för olika yrken och hur länge man arbetar inom yrket (in- och utträde ur yrket). Tyvärr har yrkesklassifikationen hittills varit för instabil för att kunna ta fram sådan statistik då förändringar av yrkeskoden kan varit en riktig förändring eller bara en ändring i kodningen. Möjligtvis kan sådan statistik tas fram längre fram.

5 Information om segregationsstatistik

Se presentation (bilaga till mötesanteckningarna). Ledamöterna har dessutom fått del- och slutrapporten per mejl.

Flera frågor ställdes om hur de demografiska statistikområden DeSO har tagits fram. Information om DeSO finns på <http://www.scb.se/hitta-statistik/regional-statistik-och-kartor/regionala-indelningar/deso---demografiska-statistikomraden/>

Flertalet frågor handlade om hur DeSO har tagits fram. Önskemål framfördes om att få en presentation av metoden för framtagning av DeSO på nästa användarrådsmöte.

Sara Frankl berättar att nästa steg handlar om att ta ställning till hur statistik ska publiceras. Borde finnas en stor kraft i om SCB publicerade statistik på DeSO/aggregeringar. DeSO som indelning är öppen data, men för att publicera kartor krävs tillgång till verktyg som kan vara dyra.

En ledamot framförde att det bör i statistiken synas om områden har gjort något bra trots dåliga socioekonomiska förutsättningar.

En ledamot rekommenderar att redovisa befolkningens utbildningsnivå åldersstandardiserad.

En ledamot framförde att trygghet i t.ex. olika stadsdelar skulle kunna fångas via kommuner eller Arbetsförmedlingen i samband med etableringsuppdragets slut. Ett förslag är att medborgarundersökningar borde kunna göras för enskilda DeSO eller grupperingar av DeSO.

6 Användarrådets behov av officiell statistik om yrkes- högskolan, konst- och kulturutbildning samt folkhögskolan

Se presentation (bilaga till mötesanteckningarna).

En ledamot framför att det vore intressant att följa upp situationen på arbetsmarknaden såväl för de som fullföljer en yrkeshögskoleutbildning utan att ta examen, de som hoppar av utbildningen och de som avslutar med examen.

En fråga som måste lösas mellan Myndigheten för yrkeshögskolan MYH och SCB är finansieringen av den sysselsättningsstudie som MYH hittills beställt av SCB varje år. MYH: examinerade/fullföljare.

En ledamot framför att det vore önskvärt med statistik om hur ensamkommande flyktingbarn klarar gymnasieutbildningen och inom vilken utbildningsform de läser på gymnasienivå (gymnasieskolan, komvux, folkhögskolans allmänna kurs). Det kanske passar till en egen studie.

En ledamot framför att en viktig frågeställning att belysa är kostnaden för olika utbildningsformer, t.ex. om det är mer kostnadseffektivt att utbilda på gymnasienivå på folkhögskolan jämfört med att förlänga gymnasieskolan.

En ledamot påpekar att det är svårt att tolka resultat om etablering på arbetsmarknaden. Det är svårt att veta vad som är bra resultat. En möjlighet är att jämföra utbildningsformer. Vid jämförelse av utbildningsformer är det viktigt att egenskaper av individer konstanthålls, annars blir jämförelsen inte rättvis.

7 Sammanhållen publicering av statistik om etablering på arbetsmarknaden efter olika utbildningsformer

Se presentation (bilaga till mötesanteckningarna).

En ledamot framförde att jämförelser av utbildningsformer kanske inte alltid är relevanta. Samtidigt framförde en annan ledamot att det finns en stor efterfrågan på att jämföra yrkeshögskolan med högskolan.

En ledamot tycker att ett flödesdiagram över flöden mellan utbildningsformer och arbetsmarknaden vore önskvärt.

Det diskuterades hur komvux kan följas upp. Deltagarna skiljer sig vad gäller omfattning och förutsättningar. Ett problem är också att man inte vet när individen har uppfyllt sitt individuella mål med komvuxstudierna. Skolverket grupperar deltagarna utifrån hur mycket de har läst på komvux. En faktor som försvårar tolkningen av resultaten för komvux är att många har arbete både före och efter utbildningen. Det är svårt att veta vad komvux har bidragit till vad gäller etableringen på arbetsmarknaden.

En ledamot lyfte att det även vore intressant med matchningsstatistik.

En ledamot lyfte behovet av att följa upp utbildningsplikten bland nyanlända. Vad händer när den tagit slut?

En ledamot lyfte att även de som inte läst på gymnasieskolan bör ingå.

En ledamot lyfter att det kanske blir för många grupper om man även tar med olika grupper utifrån hur mycket de läst inom respektive utbildningsform.

Då statistiken ska samla redan publicerad statistik från andra statistiksvariga myndigheter och statistiken inte är officiell hos dessa, kan statistiken på SCB inte heller bli officiell.

En diskussion fördes kring det fortsatta arbetet. Det krävs ett förarbete för att komma vidare. Det så kallade etableringsnätverket kan vara ett forum för detta arbete.

8 Lägesrapporter från externa ledamöter. Frågor och förtydliganden kring inskickade lägesrapporter

Ledamöternas lägesrapporter skickades ut inför mötet. Dessa ligger i bilagan till mötesanteckningarna.

9 Övriga frågor

Inga övriga frågor togs upp.

10 Summering och inför nästa möte

Mötet avslutades med att bestämma att nästa möte ska vara den 20 november, samma lokal och samma tid.

Följande ämnen lyftes som förslag till dagordningen:

- MAGDA - månatliga kontrolluppgifter
- nyheter om gränspendlingsstatistik
- korta presentationer av rapporter
- presentation av intressanta rapporter från ledamöternas organisationer.

Bilaga 1 - Lägesrapporter inför möte i användarrådet för befolkning, demografi och utbildning 3 maj 2018

Arbetsmarknadsdepartementet

Vårpropositionen och vårändringsbudgeten presenterades den 16 april. Vi arbetar just nu med både politikförslag och resultattexter till budgetpropositionen. Regeringen, LO, Unionen och Svenskt Näringsliv är överens om att s.k. etableringsjobb bör införas. Vid Arbetsmarknadsdepartementet pågår arbete med att se över lagar och förordningar för att etableringsjobben ska kunna realiseras. Det nya regelverket för etableringsprogrammet trädde i kraft den 1 januari 2018 och den 1 maj införs introduktionsjobben som ersätter fem tidigare anställningsstöd. Utbildningsplikt infördes den 1 januari. Utbildningsplikten innebär att nyanlända som har kort utbildning och som inte bedöms kunna komma i arbete under sin tid hos Af kan anvisas till utbildning. Utbildningsplikten gäller även andra arbetslösa, så att Af kan anvisa till utbildning om det är det som bedöms nödvändigt för att stärka möjligheten att komma i arbete. Fokus på Analysfunktionen ligger fortsatt på att följa upp etableringen av nyanlända på arbetsmarknaden. Särskilt fokus ligger på etableringen av nyanlända kvinnor och på insatser som gör att personer med kort utbildning utbildar sig vidare.

Barnombudsmannen

- I slutet av mars släpptes Barnombudsmannens årsrapport för 2018: Utanförskap, våld och kärlek till orten (2018). Rapporten bygger på ett kvalitativt intervjumaterial samt en enkätundersökning som gått ut till elever i årskurs 5 och 8. Urvalet är gjort enligt ett eget index och är begränsat till skolor i kommuner och stadsdelar där barn statistiskt sett har sämre skolresultat, ekonomi och hälsa än i övriga Sverige. Enkäten handlar bland annat om framtidstro, hälsa och mående, trygghet och tillit till vuxna och besvarades av ca 900 barn. Läs mer och ladda ner rapporten på hemsidan: <https://www.barnombudsmannen.se/barnombudsmannen/publikationer/arsrapporter/utanfor-skap-vald-och-karlek-till-orten-2018/>.
- Även i arbetet med årets årsrapport kommer vi blanda kvalitativ och kvantitativ metod. Årets tema är Barn i Sociala barn- och ungdomsvården, vilket innebär att vi kommer skicka ut en enkät till barn som är placerade och barn som deltar i öppna insatser genom Socialtjänsten. Detta för att komplettera de barnsamtal som vi alltid gör i arbetet med årsrapporten.
- Vi planerar genomföra första omgången av vår förskoleundersökning under hösten. Den här pilotomgången kommer handla om övergången mellan skola och hemmet. Förskoleundersökningen vänder sig till barn som är 5 år, är en interaktiv undersökning och kommer genomföras på olika teman varje omgång.
- Max18, Barnombudsmannens statistiktjänst, kommer få en ny uppställning indikatorer under året, samt en ny tematisering. Det innebär att vi får ca 30 helt nya indikatorer, och en hel del förändringar i övriga 50. Det innebär också att strukturen på sidan kommer förändras

gradvis under året. Första leveransen beräknas läsas in i maj (det sker alltid 3 leveranser under året till Max18, tidpunkten varierar).

Finansdepartementet

Vid Finansdepartementet har just arbetat med vårpropositionen avslutats. Vid Ekonomiska avdelningen fortgår arbetet med Långtidsutredningen som ska vara klart 2019. LU19 kommer bland annat att innehålla ekonomiska prognoser på väldigt lång sikt (de s.k. långsiktsskalkylerna), för vilka SCB:s befolkningsprognos är en viktig input. Befolkningsprognosen är även en viktig input för de bedömningar av finanspolitikens långsiktiga hållbarhet som sker löpande på departementet liksom för den ordinarie prognosverksamheten.

IFAU

Konferens

IFAU anordnar en tvådagarskonferens om arbetsmarknadskonsekvenser av en åldrande befolkning benämnd "The labour market with an ageing population" den 6-7 september 2018 i Uppsala. På konferensen presenteras forskning som behandlar de samhällsekonomiska utmaningarna med en åldrande befolkning, bland annat vad gäller anställningsbeslut, diskriminering, utbetalningar från socialförsäkringarna, pensionsbeslut, samt boende och familjesituation. Huvudtalare är Eric French från University College London.

Nya forskningsrapporter

- Kvinnors arbetsmarknad efter barnafödande
Det första barnet har störst påverkan på kvinnors arbetsmarknads-karriärer. Det visar en grupp forskare vid universiteten i Lund, Amsterdam och Århus, som jämför danska kvinnor som genomgått assisterade befruktningar.
- Lön efter möda eller lön efter kön? Gamla könsskillnader i nytt ljus
Män tjänade mer än kvinnor även i början av 1900-talet. Maria Stanfors vid Ekonomihögskolan i Lund visar att löneskillnader mellan manliga och kvinnliga typografer och cigarrarbetare framförallt berodde på individegenskaper och vid vilket företag individerna arbetade, samt att de som jobbade på ackord fick lön efter möda snarare efter kön.
- Studiemedlens utformning spelar roll för högskolestudenterna
Juanna Schrøter Joensen vid University of Chicago och Elena Mattana vid Århus universitet tar fram en modell för att studera hur högskolestudenter svarar på förändringar av studiemedelssystemet.
- Tyska invandrare lyckas både i Sverige och USA
Forskare vid universiteten i Göteborg och Tel Aviv (Israel) visar att tyska invandrare i Sverige och USA i allmänhet uppnår samma inkomstnivå som infödda med motsvarande kvalifikationer. Särskilt framgångsrika är vissa grupper som migrerar till USA.

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor

MUCF genomgår just nu en omlokaliseringsfas men arbetet fortskrider, några saker vi arbetar statistiskt med är:

- *Ungdomspolitiska indikatorer – Rapport Ung idag 2018*

Under våren har vi genomfört en fördjupad studie av ungas levnadsvillkor. Rapporten visar att levnadsvillkoren för unga som helhet är goda men också att villkoren skiljer sig systematiskt mellan olika grupper av ungdomar. Indikatorerna pekar tydligt på att etableringen på arbetsmarknaden är svårare för unga som är födda utrikes. Detta gäller särskilt unga tjejer, trots att de i större utsträckning än killar fullföljt en gymnasieutbildning.

- *Ungdomspolitiska indikatorer – <http://www.ungidag.se/>*

MUCF har enligt sin instruktion i uppdrag att ta fram och samla sektorsövergripande kunskap om ungdomars levnadsvillkor, attityder och värderingar. Vi har ett ständigt utvecklingsarbete kring vad som är relevant och hur sidan kan utvecklas.

- *Uppföljning av ungdomspolitiken – den nationella ungdomsenkäten och Fokus 18*

Vart tredje år genomför MUCF den nationella ungdomsenkäten (tidigare kallad NUPP). Data levereras den 20 maj. Den nationella ungdomsenkäten besvaras av ett representativt urval av landets 16–25-åringar. I år har MUCF lagt till några extra frågor om ungas sociala inkludering. Dessa frågor ska bland annat användas i en kvantitativ studie inom ramen för en annan del av MUCFs uppföljning av den nationella ungdomspolitiken, Fokus 18, som i år handlar om ungas sociala inkludering.

- *Unga som varken arbetar eller studerar*

Myndigheten publicerar data från SCB på UVAS genom ungidag.se. Myndigheten har även fått i uppdrag att vara en UVAS-nod och kommer att utveckla det arbetet. En just nu aktuell fråga inom ramen för UVAS är hur vi kan få statistik för gränspendlare av SCBs motsvarigheter i Danmark och Norge, vilket kan ha påverkan för framtida möjligheter att studera UVAS-gruppen.

- *Attityd- och värderingsstudie*

MUCFs attityd- och värderingsstudie analyserar ungas attityder och värderingar inom de flesta områden som ingår i ungdomspolitiken; arbete, hälsa, utbildning, inflytande och fritid. Syftet med undersökningen är att få ökad kunskap om ungdomars syn på sina levnadsvillkor och den görs vart 7e år.

Till skillnad från många andra studier så undersöks även vuxnas attityder i Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor värderingsundersökningar. De två olika åldersgrupperna gör det möjligt att göra jämförelser mellan generationer och inom ungdomsgruppen. 2018 års studie skickas ut i oktober till 9 000 personer i åldrarna 16-74 år.

Myndigheten för yrkeshögskolan

- Förberedelser inför expansionen
- Statistisk årsrapport 2018 publiceras 2 maj

- Arbetar tillsammans med SCB inför deras roll av statistikansvarig för myndighetens utbildningsformer.

Skolverket

Skolverket har nyligen publicerat två registerstudier:

- en upprepad likvärdighetsstudie, "Analyser av familjebakgrundens betydelse för skolresultaten och skillnader mellan skolor. En kvantitativ studie av utvecklingen över tid i slutet av grundskolan." se <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3927> och
- en studie om de initiala högskoleresultaten för den första examenskullen från nuvarande gymnasieprogram, "Från gymnasieskola till högskola - en registerstudie", se <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3902>.

Vi har också redovisat regeringsuppdraget att göra en förstudie om en betygsdatabas för rätten till behörighetsgivande utbildning inom komvux, se <https://www.skolverket.se/publikationer?id=3886>.

Senare i vår kommer vi att publicera en studie om nyanlända elevers övergångar till och från gymnasieprogrammet språkintröduktion. Vi kommer också att redovisa ett uppdrag om regional yrkesinriktad vuxenutbildning i början av juni.

Det pågår ett intensivt arbete med Skolverkets nya webbplats. En betaversion är precis lanserad, se <https://beta.skolverket.se/>, och i sommar ska den ersätta den reguljära webbplatsen.

Vi väntar på riksdagsbeslut före sommaren om ett flertal propositioner om skolan, som också kan påverka statistiken. Vi väntar också på slutbetänkandet från organisationsöversynen av de statliga myndigheterna inom skolväsendet, som ska lämnas senast 1 juni.

Socialdepartementet

- Vi har nyligen använt SBC befolkningsprognoser upp till 2110 för att uppdatera vår mikrosimulering / Kohort Modell STATESIM. Modellen ska nu användas för att räkna fram de offentliga finansiella effekter av Pensionsöverenskommelsen.
- Vi använder befolkning prognoserna alltid inför en ny Budget för att bekosta olika nya förslag.
- Ramberedningen pågår inför höstbudgeten och arbetet med budgettexter är på gång. I samband med detta har vi bland annat tagit fram uppgifter om äldreomsorgen där den demografiska utvecklingen är viktig. Vi har också använt oss av rapporten Trender och Prognoser för att beskriva framtida behov och tillgång på personer med vård- och omsorgsutbildning.
- I framtiden vi inser behovet av att kunna följa upp utvecklingar / prognoser inom olika hälso-och sjukvårdsutbildningar (hur många väljer att utbilda sig till vad, hur många blir klara när osv), i samband med ökande behov för bemanning.

Sveriges Kommuner och Landsting

- Valfärden står inför en stor rekryteringsutmaning när antalet barn och gamla ökar betydligt mer än de i arbetsför ålder. Det finns mycket som kommuner, landsting och regioner kan göra för att klara kompetensutmaningen. I rapporten på bifogad länk fokuserar vi på tre strategier som på olika sätt bidrar till att minska behovet av rekryteringar. https://webbutik.skl.se/shop?funk=visa_artikel&artnr=7585-610-0
- Det finns även en särskild rapport om kompetensförsörjning inom skolan <https://webbutik.skl.se/sv/artiklar/skolans-rekryteringsutmaningar.html>
- SKL har drivit frågan om samverkan. Nu kommer nya bestämmelser i kommunallagen som ger kommuner och landsting generella möjligheter till avtalsamverkan.
- Vi arbetar för att statliga tillskott i första hand bör ges i form av generella bidrag och kommer inom kort med en debattartikel mot riktade statsbidrag som SKLs politiker skrivit under.
- SKL arbetar mycket med effektivisering med hjälp av digitalisering. SKL driver på, stödjer och samordnar medlemmarna för att ta vara på digitaliseringens möjligheter bl.a. genom intressebevakning, opinionsbildning, kompetensutveckling, vägledning, stöd och gemensamma lösningar.
- SKL deltar i kostnadsutjämningsutredningen. Socioekonomi kommer att läggas in som variabel i förskola/barnomsorgsmodellen enligt förslaget, finns inte i nuvarande modell.

Universitetskanslersämbetet

På UKÄ pågår just nu arbetet med årsrapporten om universitet och högskolor. Denna rapport har publicerats årligen sedan början av 90-talet och innehåller ett aggregat av all den statistik som UKÄ tar fram men även viss annan information. Årsrapporten presenteras på ett frukostseminarium den 30 maj, anmälan är öppen för alla och kan ske via UKÄ:s hemsida. Seminariet kommer också att webbsändas på uka.se. UKÄ håller också på att planera en konferens (13 juni) i samband med Sveriges ordförandeskap i Nordiska ministerrådet.

I slutet på mars lanserade UKÄ en ny statistikdatabas. UKÄ kommer fortsätta att under året vidareutveckla och gör justeringar i databasen utifrån interna och externa användares behov.

Sen senaste mötet har UKÄ publicerat officiell statistik inom flera områden, bland annat studenter och examinerade, genomströmning, internationell studentmobilitet och sökande och antagna. UKÄ har publicerat ett flertal analyser och rapporter, några som blivit särskilt uppmärksammade är:

- Lärarutbildning: Fler ämneslärare inom naturvetenskap genom KPU

- Analys som berör social bakgrund och högre utbildning: Många unga från studieovana hem studerar inte vidare trots höga betyg
- Etablering på arbetsmarknaden för doktorsexaminerade: Doktorsexamen leder till god ställning på arbetsmarknaden
- Kartläggning och analys av distansutbildning

Därutöver har UKÄ redovisat regeringsuppdrag som rör högskolornas samverkan kring utbildningsutbud, samordning av uppföljning och utvärdering inom högskolesektorn, indikatorer för att följa de forskningspolitiska målen samt kvalitetssäkring av forskning.

Närmast kommande statistik ifrån UKÄ handlar om utbildning på forskarnivå och personal i högskolan. Därutöver kommer vi i en kommande rapport att titta på schemalagd tid för högskoleutbildning med planerad publicering i slutet på året. Även kvalitetsförstärkningen i form av höjda ersättningsbelopp inom humaniora, teologi, juridik, samhällsvetenskap, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning kommer att följas upp.

Utbildningsdepartementet

- Nyligen publicerades vårbudgeten med flera nya integrationssatser, bl a: kvalitetshöjande insatser inom sfi, medel till asylsökande som ska kunna läsa svenska från dag ett, och stöd till anpassade lösningar så att föräldralediga kan delta i insatser i svenska, exempelvis språkträning i anslutning till öppen förskola.
- Riksrevisionen har granskat systemet med riktade statsbidrag till huvudmän inom skolväsendet. Enligt Riksrevisionen finns vissa brister i detta system när det gäller huvudmännens organisatoriska förutsättningar, administrationen av bidragen samt bidragens konstruktion och ekonomiska aspekter.
- Utredningen *Bättre skola genom mer attraktiva skolprofessioner* har lämnat sitt slutbetänkande. Utredaren främsta förslag rör införandet av ett professionsprogram för lärare, som ska ge ett samlat och förstärkt grepp för utveckling av lärares och rektorers yrkesskicklighet, och en tydlig beskrivning av lärar- och rektorskompetens från grundläggande nivå upp till mycket avancerad nivå.
- Regeringen har lämnat en proposition om tillträdesreglerna till högskolan. För utbildningar med särskild behörighet föreslår regeringen att det bör kunna ställas särskilda krav inklusive lämplighetsprov. När det kommer till urval föreslår regeringen huvudregel med en tredjedel av betyg, en tredjedel av resultat från högskoleprovet samt en tredjedel av högskolan bestämda urvalsgrunder.
- Departementets analysfunktion jobbar primärt med en översyn av statsbidragssystemet och en kartläggning av lärarbristens orsaker och konsekvenser.
- Arbetet med att sammanställa en ny statsbudget för år 2019 pågår intensivt på hela regeringskansliet.